

21.7.36

הכסטר מוסר שהבוקר היתה ישיבה של מרכס, גולדסמיט,

וויצמן והוא בענין החולה. ויצמן וגולדסמיט הלכים לראות

את א.ג. (?). הוא, הכסטר, מטלגרף לגרנובסקי שיבוא להפגש

אחו באבסטרסיה או בשוויצריה בחצי הראשון של ספטמבר, והוא רוצה

שוויצמן ואני נשלח טלגרמה להנהלה שיזמינו את גרנובסקי לישיבה

זו. שאלתי מדוע לא להודיע להם על החלטת יקא - ענה שכך הוחלט

הבוקר שלע"ע ישאר הדבר סוד עד בוא הועדה המלכותית. שאלתי את

ויצמן למה הטלגרמה שלנו על צורך פגישה ולמה לא להודיע על

ההחלטה - וגם ויצמן מתעקש. הדבר צריך להשאר סוד. איני מבין

פשר כל התעלומה הזאת...

ויצמן מסביר שעלינו לגולל לפני הועדה את פרשת החולה,

כדוגמא לקואופרציה כלכלית בין היהודים, הערבים והממשלה.

עוד לפני ימים אחדים הציע לואיס שעלינו לצאת בעתונות

ברעיון הפריטי, כפתרון לשאלה הפוליטית בארץ. אמרתי לו שתנועתנו

דוגלת זה שנים ברעיון זה. אולם אם אנו רוצים לדחות את קבלת

הרעיון ע"י הערבים והממשלה - נשיג זאת בנקל על ידי הצעתנו אנו.

כשהדבר יבוא מצדנו - יקומם מיד נגדו את כל הערבים, וכשהממשלה

חדע שהערבים מתנגדים אין כל תקווה שהיא תקבל זאת אולם אם הרעיון

הזה יופיע מצד אנגלי - יתכן שהערבים ישלימו אהו - ואז אנו

נקבל את זה. ולכן מוטב שהדבר יופיע תחילה כהצעה אנגלית, מצד

אנשים הידועים כפרו-ציונים ופרו-ערבים, כגון אמרי ווינסטון

מצד אחד, ווינסטון לויד מצד שני. בפי הסכימה לדעתי, וקיבלה

על עצמה לדבר עם אמרי כאילו זוהי הצעתה, ואמרי ישיג הסכמה

ווינסטון וליד ווינסטון, וארבעתם יחתמו על מכתב לסיימס בענין זה.

סידרנו ישיבה: חיים, לואיס, בפי ווייז ואנבי.
חיים אמר מה בצע בהצעה - היהודים יתנגדו לכך, והוציא מכתב שקיבל מאת סופרסקי המזהיר בפני כל וויתור. נסיחי, טען במרירות, להציע רזרווציות בהרים לערבים, והנה אם כי ב.ג. לא סיפר, אני יודע שכל הישוב החקומם נגד זה. (התכוון למכתב משה בענין קסט). עוד בשנת 1931 הצעתי פריטי - ודחו.

לואיס העיר לו שהוא בעצמו אשם בכך, כי הסביר פריטי באופן משונה, לא רק פיפטי-פיפטי, אלא 40-60, ונחן אינטרוויו שהרעיל דעת הקהל. - תוך כדי דבורו נראה שהוא מערבב פריטי פוליטי בפריטי מספרי. אמרתי שאני דוגל ברעיון פריטי, אבל הכוונה לפריטי פוליטי ולא מספרי, ושלכתחילה צריך להיות ברור שההצעה שתוגש לאמרי מכוון לסידור פוליטי ולא לסידור העליה.

ווייז חמך בהחלטה בהצעת הפריטי, כי רק הצעה זו תתקבל ע"י דעת הקהל הליברלית והרדיקלית באמריקא. אבל הוא שואל אם הישוב יסכים, כי הציונות האמריקנית תתקבל את הדבר רק אם הישוב יסכים לכך. אמרתי לו, אני מניח שמצד המזרחי וקבוצת ב' תהיה התנגדות, אבל רוב הישוב יסכים לכך, אבל אנו לא נודיע על הסכמתנו מיד לאחר הופעת המכתב של אמרי וחבריו - אם יופיע - (כפי שהציע לואיס), אלא נדון מקודם בזה"פ, ובגלוי נודיע על הסכמתנו אם הטמשה תתקבל רעיון זה.

בהמשך השיחה דיבר חיים שוב במרירות: בחרו מנהיג - ובאמת לא נוחנים לו להנהיג, אלא רוצים להנהיגו. הוא מקווה

שבוה"פ יוכל להתפטר... (שוב - בגלל המכתב בדבר קסטל).

דברים אלה אינם רציניים, ואיני חושב שהוא עומד להתפטר; אבל האיש לא נשחנה, לא שכח כלום ולא למד כלום. ולואיס אמר בצדק לבפי שיש להזהר בישיבת הוה"פ שלא חיים יגן על רעיון הפריטי.

וולטר נפגש אחמול את בילי ומסר לו את התגובה שלנו למכתבו ולמצב. בילי הרים ידיו בהבעת צער על הקרע שהולך ונוצר בינו, הנציב והיהודים. ולטר דיבר על לבו שסוב להסביר את המצב הצבאי ליהודים, ולפי דברי בפי, מוכן בילי לעשות.

בינתיים יראו חיים וגולדסמיט אותו מחר בבוקר בענין החולה.

22.7.36

לנדוי פה. אמר לווייז שיש לו סלגרמה על הסכמת חיים להפסקת העליה. חאלדי מספר זאת לכל ידידיו. ווייז כמובן הכחיש זאת.

- בפי נפגשה אחמול עם אמרי. הוא לא ידע על הקרע והמשבר המתרחב. הוא כמובן בעד פריטי, הוא סוען שהוא הציע זאת ראשונה עוד לפני כמה שנים אבל הוא מקומק אם ווינסטון יסכים לכך, כי ווינסטון לא יניח אפשרות של רוב יהודי. מוטב שווינסטון ידבר אתו. לא כן לויד - אין לויד במידה כזו פרו-ערבי. הוא ידבר עם ווינסטון. בשבת אולי תהיה חשובה